Noomerai sen 10 mynge.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongoloi ҮNEN

№ 281 (2314)
1937 onoi
DEKAABRIIIN
9
SREDAA

14-xi zilee garna
ULAAN-YDE gooród,
BMASSR

BK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mezkoom ba BMASSR-ei CGK-ai ytxerbyriin gazeeta

Zileingee tyseb 100,2 proceent dyyrgebe

„Glavrasziirmaaslo'' geze Sojuuzna zirovoi azyiledbe bolbol nege zileigee tysebii 11 hara soo 100,2 proceent dyyrgebe. Zileigee programiin johoor, 10050 mingan tyxerigei (1926-27 onoi xydeleşegyi sengee produukca gargaxa johotoi aad, dekaabriiin negen yder 100699 mingan tyxerigei produukca gargahan baina.

BYXESOJUUZNA KOMMUNIIS (BOLЬŞEVIIGUUDAI) PAARTIIIN CENTRAALЬNA KOMITEEDAI

XANDALGA

BYXIIHUNGAGŞADTA, EREGTEI, EMEGTEI XYDELMERIŞEN, TARIAAŞANDA, ULAAN AARMIDA, SOVEED INTELLIGEENCEDE

Nyxed aa!

1937 onoi dekaabriiin 12-to Soveed Sojuuzai azalşad bolbol manai socialiis Konctituuciin yndehen deere SSSR-ei Verxoovno Soveedta deputaadnarii hungaxaa baina.

Bolьşeviiguudai paarti bolbol hungaltada partiijna bişe xydelmerişen, tariaaşan, albaxaagşad, intelligeencetei bloog, sojuuz baiguulan garxa baina. Hunguuliin ookruguudta registraacalagdahan Verxoovno Soveedai deputaadnarai kandidaaduud bolbol—komuniistnuudş xadaa, partiijna bişenyydş xadaa,—zavooduud deerexi xydelmerişen ba albaxaagşadai bygediin suglaanuudaar, seregei çaastinuudai ulaan aarmiiin xidai suglaanuudaar, seloonuudta bolhon kolxoozniguud ba ymsiin azaltanai suglaanuudaar—kommuniistnuud ba partiijna bişenyydei hunguuliin sojuuzai yndehen deere tabigdaza oruulagdahan baina. Ene kandidatuuranuud bolbol hunguuliin ookruguud ba uçaastoguudaar bolhon azalşanai olon tooto miitingnyydeer negen hanalaar demzegden haixaşaagdahan baina.

Bolьşeviiguudai paarti bolbol partiijna bişenyydhee bejee xorioolon xaadaggyi, xarin, partiijna bişenyydtei bloog, sojuuz baiguulan, xydelmerişen ba albaxaagşadai professionaalьna sojuuzuudtai, komsomooltoi, partiijna bişenyydei bişe organizaacanuud ba bylgemyydtei bloog baiguulan hungaltada orozo baina.

Iime xadaa, deputaadnarai kandidaaduud bolbol komuniistnuutaşji, partiijna bişenyydteşji jyrenxii baixa, komuniis deputaad byxen partiijna bişenyydei deputaad baixada adali partiijna bişe deputaad byxen baha kommuniistnuudai deputaad bolxo baina.

Bolьşeviiguudai paarti bolbol byxii kommuniistnuud ba haişaagşadii partiijnaşji, partiijna bişeşji kandidaaduudta negen şingi ebtei ejeteigeer duugaa ygexii uriaalna.

Bolьşeviiguudai paarti bolbol partiijna bişe hungagşad xadaa partiijna bişe kandidaaduudta ygehendee adaliaar kommuniist—kandidaaduudtaş bahal ebtei ejeteigeer duugaa ygexe geze bodono.

Hungagşadta bolьşeviig paartiiin kandidaaduudta duugaa ygexe yndehen baina gy? Bolьşeviig paarti bol bolxoo baigaa hungaltada eeriingee bodomzolzo baigaa aradai tere etigemzii abxa gabijaatai gy?

Manai Exe oron urdanь jamar baigaab, Soveed zasagai zilnyydte bolьşeviig paartiiin xytelberilze baixada tere jamar boloob?

Manai Exe oron pomeeşeguud ba kapitaliistnarai zasaglaza baixada jamar baigaab, xydelmerişen ba tariaaşanai zasagai baixada, bolьşeviig paartiiin xytelberilze baixada tere jyy byteegeed bainab?

Soveed zasagai zilnyyd soo manai oronoi şarai şinze yndeheereе ondoo boloo. Urdiin Oros oronoi bainan geegdengi ba dunda yjiin, xaranxii ba kylьtyyregyi, azalşadai guiranşal, erxegyi ba daralagdalai oronhoo manai Exe oron bolbol tyryy jabaa, kylьtyyrne, xysete socialiis derzaava bolbo.

Manai arad bolbol ene amzaltanuudii bolьşeviiguudai paartiiin xytelberi dooro tuilahan baina.

Manai oronoi saaşadaaş xyşete, kylьtyyrne ba sylee socialiis derzaava baixii xen xyseneb, tere bolbol bolьşeviiguudai paartida duugaa ygexe, tere bolbol komuniistnuud ba partiijna bişenyydei bloogoi kandidaaduudta duugaa ygexe baina.

Manai orondo azaxiin kapitaliis sisteeme ba eksploataator anginuud esesien likvidaacalagdahan, yiledberiin zebseg ba xeregselnyyd teengei ymse boliuulagdahan, xyniin xyn eksploataacalxa jabadal ygei xegdenen baina. Yiledberiin zebseg ba xeregselnyydte socialiis ymse geeşe manai soveed bylgemei xydeleşegyi nuuri bolon batalagdaba.

Manai arad bolbol ene byxe delxein—istoriiis ilaltii bolьşeviig paartiiin xytelberi dooro tuilahan baina.

Soveed Sojuuzai azalşan bolbol eksploataaciin darlaltahaa xezee byxendee sylee baixii xen xyseneb, tere bolbol bolьşeviiguudai paartida duugaa ygexe, tere bolbol kommuniistnuud ba partiijna bişenyydei bloogoi kandidaaduudta duugaa ygexe baina.

SSSR-te socialiizmiin ilahan ilalta bolbol azyiledberiin xygzeltii xangaba. Xojor taban zilei onuudta odoonoi teexnikeer zebseglehen erxim hain azyiledberi baiguulagdaba. Manai socialiis faabrikanuud ba zavooduudai yiledberiin xemzeenь dainai urdaxi sagai azyiledberiin byteehen yiledberiin xemzeenee naimanaa ylyy daxin jixe bolhon baina.

Manai arad bolbol ene amzaltanuudii bolьşeviig paartiiin xytelberi dooro tuilahan baina.

Manai induustri bolbol kapitaliis oronuudii axin tyryylze, saaşadaa xygzexiinь xen xyseneb, tere bolbol bolьşeviiguudai paartida duugaa ygexe, tere bolbol kommuniistnuud ba partiijna beşenyydei bloogoi kandidaaduudta duugaa ygexe baina.

Manai oronoi xydee azaxuida xoriood garan millioon zize ba ymsiin tariaaşanai azaxuinuud tedenei hula teexniketei ba pomeeşçig ba kulaaguudta daralagdaza bainanai orondo pomeeşçiguud ba kulaaguudhaa syleernen tomo tomo socialiis azaxuinuud—traaktornuud, kombaajnuud ba bişe bişe odoo sagai xydee azaxuin maşinanuudaar elbegeer xangagdahan xojor zuun dyşen gurba minga garan kolxoozuud urgaba. Manai kolxoozno xydee azaxui bolbol sovxoozuudtajaa xamta, xerbee tereenei xamag halbarinuudii abaahaa, dainai urdaxi sagai xydee azaxuinaa mynee xojor daxin jixe prodyyktnuudii byteeze baina.

Manai arad bolbol ene byxedelxein—istoriis ilaltii bolьşeviig paartiiin xytelberi dooro tuilahan baina.

Manai kolxoozuud ba sovxoozuud bolbol ulam saaşadaa urgaza, manai orondo elbeg jixe xydee azaxuin produuktnuudii ygeze baixii xen xyseneb, tere bolbol bolьşeviiguudai paartida duugaa ygexe, tere bolbol kommuniistnuud ba partiijna bişenyydei bloogoi kandidaaduudta duugaa ygexe baina.

SSSR-te socialiizmiin ilahan ilalta bolbol azalşanai baidalii yndeheerenь haizaruulxa jabadalii xangaba. Xaanta Oros orondo, xododoo kapitaliis gyren byxende myneeş baidagta adali, azalgyişyydei jixe maassa baidag baigaa. Materiaalьna xangagdaagyi, ygleederei yderte naidaxagyi jabadal, guiranşalal bolbol xydelmerişen angiiin sag yrgelziin ailta zobori baigaa. Soveeduudai zasagai yjede azalgyi jabadal eseslen ygei xegdebe. Azallaxii xysehen soveed grazdaniiinai urda ygleederei yderte naidaxagyi tuxai asuudal xezeeş garxagyi. Manai oronoi byxii graazdanuudta azal xexe, amarxa, xygşerxedee materiaalьna tedxegdexe erxe xuuliaar xangagdahan baina.

Manai arad bolbol ene amzaltanuudii bolьşeviiguudai paartiiin xytelberi doro tuilahan baina.

Manai arad bolbol alibaa azalgyibaidal ba ygleederei yderte etigexegyi jabadalhaa saaşadaaş zailangi baixii xen xyseneb, xydelmerişen ba alba xaagşadai materiaalьna—aza amidaralai baidalii ulam saaşadaa haizarxii xen xyseneb, tere bolbol bolьşeviiguudai paartiiin tylee duugaa ygexeş, tere bolbol kommuniistnuud ba partiijna bişenyydei bloogoi kandidaaduudai tylee duugaa ygexe baina.

Pomeeşçiguud ba kapitaliistnuudai zasagai baixada tariaaşan gedeg xen baigaab?

Tariaaşan xadaa ton jaduu, ton erxegyi xyn baigaa. Revoliyyciin urdateexi dereevenyydte dyşe millioon garan ygeitei zon, xubinь ylesxelen ba guiranşalal bolhon xynyyd baigaa. Pomeeşçiguudii likvidaacalhan, kulaagai darlaltii ygei xehen, pomeeşçiguud ba kulaaguudai zunn tabi garan millioon gektaar gazarii tariaaşadta abza ygehen ba kolxoozoi baiguulaltiin ilaltii xangahan soveed baiguulalta bolbol —tariaaşadii ygeirel ba guiranşalalhaa xododoo arşalza, tereende şanga şadaltan ba kylьtyyrne azabaidalai argii xangaza ygehen baina.

Manai arad bolbol ene gyisedxelnyydei, bolьşeviiguudai paartiiin xytelberi doro tuilahan baina.

Manai tariaaşad bolbol guiranşalal ba ylesxelengei ajuulhaa xododoo abaragdan xangagdangi baixii xen xyseneb, xydee dereevenei şanga şadaltai baidalii saaşadaa deeşelxiinь xen xyseneb, tere bolbol bolьşeviiguudai paartiiin tylee duugaa ygexe, tere bolbol kommuniistnuud ba partiijna bişenyydei bloogoi kandidaaduudai tylee duugaa ygexe baina.

Xaanta Oros oron bolbol xaranxii ba balar bydyylig baigaa. Xyn zonoinь diilexiinь yseg bişeg mededeggyi baigaa. Soveed orondo xadaa bygedeniitiin ujalgata huralsal bejelyylegdeed manai hurguulinuudta guşan millioon yxibyyd huralsaza baina. Byxii graazdanuudai huralsaxa erxe dailan abtahan ba manai Konstituucada bişegdehen baina. Oron dotorxi xyn zonoi yseg bişeg medexenь 90 proceentahaa ylyy bolbo. Oron dotor oiriin sagta yseg bişeg medexegyi negeşgrazdaniiin baixaygei. Manai orondo nauuka, literatuura, teaatr, iskyysstvo xezeeneixiheeş erşemtei xygzeze baina. Nauuka ba iskyysstvii dailan abalga byxii graazdanuudai xereglexe zyil myn bolbo.

Manai arad bolbol ene amzaltanuudii bolьşeviiguudai paartiiin xytelberi dooro tuilahan baina.

Manai orondo gegeerelei ulam saaşadaa delgerxii xen xyseneb, Soveed Sojuuzai aradai nauuka, literatuura ba iskyysstvii ulam saaşanь xygzyylxii xen xyseneb, tere bolbol bolьşeviiguudai paartiiin tylee duugaa ygexe, tere bolbol komuuniistnuud ba partiijna bişenyydei bloogoi kandidaaduudai tylee duugaa ygexe baina.

Exener xyn bolbol xaanta Oros orondo bogool baihan ba byxii kapitaliis oronuudta myneeş bogool zandaa baiza baina. Gansaxan le SSSR-te exener xyn syleetei ba dyyren erxetei. Exener xyn bolbol goorodtoşji, dereevendeşji, socialiizmiin baiguulaltada ba gyrenei xytelgedeş ere xyntei gar garahaa barisaldan jabaza baina. Gansaxan le manai orondo xangagdangi ba zoltoi zargaltai exe bolxiin ysloovinuud baiguulagdaa. Soveedai xuuliinuud bolbol exiin erxe ba yxi xyygedeinь enxe elyyrii saxin xamagaaldag baina.

Manai arad bolbol ene amzaltanuudii bolьşeviiguudai paartiiin xyteloeri doro tuilahan baina.

Manai soveed exener bolbol azaxuin ba zasag xytelelgiin byxii halbarinuudta xoişodooş sylee ba dyyren erxetei baixii xen xyseneb, tere bolbol bolьşeviiguudai paartiiin tylee duugaa ygexe, tere bolbol kommuniistnuud ba partiijna bişenyydei bloogoi kandidaaduudai tylee duugaa ygexe baina.

Byxii kapitaliis oronuud bolbol nacionaalьna darlalta ba koloniaalьna mylzeltiin oronuud baidagta adali, xaanta Oros oron bolbol araduudai tyrme, nacionaalьna darlalta ba xiudaldaanai oron baigaa hen. Urdanь darlagdaza bainan araduud bolbol gansaxan le Soveed Sojuuzda nacionaalьna darlaltahaa ba tegşe bişe erxetei baidalhaa xysed syleelelgii tuilahan baina. Mynee Soveed Sojuuzda SSSR-ei araduud bolbol tegşe erxe ba hain duranai exinyyd deere negedemel sojuuzna gyrende negedehen baina. Soveed Sojuuz bolbol araduudai xoorondo beje bejedee etigelsexegyi jabadalii eseslen likvidaacalhan, araduudai xarilsaanь beje bejedee etigexiin, axa dyygei sojuuzai ba ebtei ejetei tunalalsalgiin exinyyd deere baiguulagdadag delxei deerexi gansaxan oron myn bolno.

Manai Exe oron bolbol ene byxedelxein—istoriis ilaltii bolьşeviiguudai paartiiin xytelberi doro tuilahan baina.

Soveed Sojuuzai araduud bolbol xoişodoo syleetei ba tegşe erxetei baixii xen xyseneb, SSSR-ei araduudai eb ejii saaşadanь bexizyylxii xen xyseneb, tere bolbol bolьşeviiguudai paartiiin tylee duugaa ygexe, tere bolbol kommuniistnuud ba partiijna bişenyydei bloogoi kandidaaduudai tylee duugaa ygexe baina.

Şine syleete baidalii baiguulgiin talaar manai Exe oronoi gyisedxelnyyd ynexeereel aguu jixenyyd baina. Edenyyd bolbol bolьşeviig paartiiin xytelberi doro dotoodiin ba gadaadiin daisadtai temesenen temesel soo SSSR-ei araduudaar dailan abtahan baina. SSSR-ei araduudai xani bolbol ede gyisedxelnyydte xyxize, edeenii haişaan bajarlana. Zygeer Soveed Sojuuzada gansal xani nyxed bii bişe. Eneende yşee daisad bii. Ene xadaa, negende, oron dotor likvidaacalagdahan eksploataator anginuudai ylegdelnyyd bolno. Ene xadaa, xojorto, Soveed Sojuuzai gadaa tee baigaa kapitaliis oronuudai reakcioonno-faşiis xysenyyd bolno. Xerbee dotoroi daisad yseexen toonoi ba xysegyi baibaş, tedeniii demzedeg gadaadiin daisad bolbol manai Exe oronoi syleede ba bejee daaxa jabaadalda goritoişog ajuul bolxo baina. Ene ajuulhaa manai Exe oroniii ajuulgyi bolgoxiin tulada, negede, şpioonuud, xorologşod, diversaantnuud ba soveed aradai bişe bişe daisadii xorogyi bolgoxo şadabaritai, hainaar emxidxegdehen karaatelьno oorgonuudtai baixa xeregtei; xojorto, soveedai xilii gadaadiin dobtolgohoo xamagaalaxa şadabaritai, hainaar emxidxegdehen ba teexnikiin talaar xujaglagdamal Ulaan Aarmitai baixa xeregtei; esestee, kapitaliis oronuudai daişalxa xyselte bylegyydei bulimtaralgiin politikii eliryylen gargaxa şadabaritai, hainaar bodomzologdohon ba şuud bejelyylen jabuulagdaxa, eb nairamdalai politikatai baixa xoregtei. Manai Exe oronoi mynee eeriingee medelde şalgagdamal karaatelьna oorgonuud ba hainaar xujaglagdahan Ulaan Aarmitaiş ba myn gadaada xarilsaanai talaar şuud bejelyylen jabuulagdadag eb nairamdalai poliitikatai bolxo jabadalii Soveed zasag bolbol xeden olon zilei turşa soo tuilaza şadahan baina. Gansal ede gyisedxelnyydei niuur deere baihan jabadal deerhee soveed arad bolbol seregei tulaldaanuudhaa 16 zil soo zailuulagdankai baihan, eb nairamdalai amagalan baidalai aşag xubiii xereglедeg ba eeriingee ebte amagalan azalii yrgelzelyylxe argatai baihan faakt elirze garna.

Manai Exe oronoi sylee ba bejee daaxa jabadalii xamagaalaxiin talaar tuilagdahan ene amzaltanuud bolbol bolьşeviig paartiiin xytelberi doro SSSR-ei araduudaar dailan abtahan baina.

SSSR-ei azalşan bolbol eb nairamdalai amagalan azalai aşag xubiii xereglexii xen xyseneb, manai Exe oronoi syleetei ba bejee daahan baixii xen xyseneb, tere bolbol bolьşeviiguudai paartiiin tylee duugaa ygexe, tere bolbol kommuniistnuud ba paartiijna bişenyydei bloogai kandidaaduudai tylee duugaa ygexe baina.

Revoliyyciin zilnyydte, bolьşeviiguudai paartiiin xytelberi doro, manai oronoi dailan abhan gyisedxelnyyd iime baina.

Xelehen ygenь xehen xeregtejee xezeedeş ondoo boldoggyi ba ygehen naiduulganь xezeedeş xoohon abiaan boldoggyi bolьşeviiguudai paartiiin temeselei xeregyyd ba dyngyyd iime baina.

Uşar iimehee bolьşeviiguudai paarti bolbol bolxoo baigaa hungaltada aradai etigelde naidaxa naidabariii eertee olgohon baina.

Uşar iimehee bolьşeviiguudai paarti bolbol, hungagşad xadaa kommuniistnuud ba partiijna bişenyydei bloogai kandidaaduudai tylee negen hanalaar duunuudaa ygexe baina geze naidaxa erxetei bolhon baina.

Nyxed hungagşad!

Jamarş hunguuliin ookrugta tedenei registraacalagdahanai ilgaagyi, ujalgata johoor ba gansal liidernyydei tylee, paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşedei tylee duugaa ygexe genen hanal zarim kommuniistnuud ba paartiijna bişe xynyydte hunguuliin kampaaniin jabasa soo yzegdehen baina Ede nyxedyyd bolbol, xuuliin johoor kandidaad byxen xadaa gansal hunguuliin ookrugta ballotiirovalagdaxa erxetei geze, oilgoogyi baihan bololtoi. Ede nyxedyyd bolbol, bolьşeviiguudai paarti ba paartiijna bişe xynyydei demzehen, jamar negen kandidaadai tylee duugaa ygexe jabadal bolbol gansal tere kandidaadai tylee duu ygexe jabadal bişe xarin, xamagai tyryynde,—bolьşeviiguudai paarti bolbol partiijna bişe xynyydtei xamta jabuulza baihan ba tere kandidaadai bejelyylxeb geze ujalga bolgon abhan, tere politikiin tylee duugaa ygexe jabadal geeşe geze, oilgoogyi baihan bololtoi. Zorilgonь xadaa kandidaaduud bolbol erid şudarguunuud ba aradai xeregte bejee ygehen xynyyd baixa bolood, hungagşad bolbol xerbee zarimanь zaluu deereheen bygedede medegdexe xytelberilegşed boloodyiş baigaahaanь byxii kandidaaduudai tylee ebteigeer duugaa ygexe jabadalda baina. Soveed baiguulaltiin onso eere zyilenь xadaa tere bolbol xynyydei, tedenei şadabariiin, tedenei talaantnuudai tyrgen ysexe xygzeltii xangadag, ysegelder yşee baga medegdexe bainan xynyydenь ton bogonixon bolzor soo bygedede medegdexe, bygede-niitiin xyndii abza şadaxa xynyyd bolzo şadadag jabadalda baina.

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviiguudai) Paartiiin Centraalьna Komiteed bolbol kommuniis—kandidaaduudai tylee duugaa ygehendee adali tiime negen hanalaaraa partiijna bişe kandidaaduudai tylee duugaa ygexii byxii kommuniistnuud ba haişaan dagagşadii uriaalana.

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviiguudai) Paartiiin Centraalьna Komiteed bolbol, paartiijna bişe kandidaaduudai tylee duugaa ygehende adali tiime negen hanalaaraa kommuniist—kandidaaduudai tylee duugaa ygexii byxii partiijna bişe hungagşadii uriaalana.

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviiguudai) Paartiiin Centraalьna Komiteed bolbol, 1937 onoi dekaabriiin 12-oi yder Sojuuzai Soveedai ba Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaaduudii hungaxa hunguuliiin yyrnede negen xyn şingi bultadaa jirexii, byxii hungagşadii uriaalana.

Soveed gyrenei Verxoovno oorgonoi deputaaduudii hungaxa eeriingee xyndete erxii xeregleegyi negeş hungagşa baixa johogyi.

Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada bygedenei xabaadaxa jabadalda tuhalaxa jabadalii eeriingee grazdaan ujalga geze toolodoggyi negeş aktiivna grazdaniiin baixa johogyi.

1937 onoi dekaabriiin 12-oi yder bolbol Leenin—Staalinai ilaltata tugii toiron SSSR-ei byxii araduudai azalşanai negedexe aguu jixe hain yder bolxo johotoi.

BULTAARAA HUNGALTADA!

Manai xysete Exe oron—Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuz mandag, bexizeg!

Manai Soveed Socialiis Konstituuca mandag!

Xydelmerişen ba tariaaşanai sojuuz mandag!

Soveed gyrenei Verxoovno oorgonoi bolxoo baigaa hungaltada kommuniistnuud ba partiijna bişenyydei sojuuz mandag!

Soveed zasag mandag!

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviig) Paarti mandag!

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviiguudai) Paartiiin Centraalьna Komiteed.

1937 onoi dekaabriiin 6.

Dekaabriiin 12-ii azaxuin amzaltaar ugtana

Zede. Deede Toriiin somonoi Eengelьsiin neremzete kolxooz (tyryylegşenь Mynxiin) bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedii hungaxa hungaltii azaxuin amzaltaar ugtaza baina.

Ene kolxooz tariaa soxilgoo sym dyyrgeed, xamta 210 ceentner yrihe xaaba. Gyrendee 3690 tyxerig mynge oruulza, urihalanziingaa tysebii dyyrgebe. Kolxoozoigoo malii dulaan bairaar xangaba Kolxoozniguud—hungagşad bolbol dekaabriiin 12-oi yder bygede hunguuliiin uçaastagta oşoxo geze bajartai baina l.

G. Żarbaajev.

ZURAG DEERE: Sojuuzai Soveedai deputaadai kandidaadta debzyylegdehen (Moskvaa mozo). Soveed Sojuuzai Geroi Mexaiil Petrooviç Petroov.

(Sojuuzfoto)

▽ ▽ ▽

Xydee bişegşed bişene

Yseg bişeg medexegyiji usadxanagyi

Zakaamin. Byrgiin somonoi Leeninei neremzete kolxoozdo yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeri jabuulagdanagyi. Tiin gexede ajaar 80 gaxan yseg bişeg medexegyişyyd baixa jym.

Kolxoozoi tyryylegşe Xandazavai ba jixe nahatanai hurguuliiin hurgagşa Tydenei gegşed yseg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeride anxaralaa tabinagyi.

Xursa niyden.

Huragşanari kylьtyyrne bairaar xangaxa

Jaruuna. Gyndiin xysed bige dunda hurguulida huraza baihan „KIM" kolxoozoi huragşanarai baira kylьtyyrne bişe, teseşegyi xyiten, xarankui, utaatai ger soo huragşanar baina. Gadana, huragşanarai bairada xarguigaar jabahan xynyyd xonon ynzen bairaldag jym. Ene bolbol ari seberei talaar taaraxagyi zyil.

„KIM" kolxoozoi pravleeni huragşanaraa kylьtyyrne bairaar xangaxiin xemzee abagtii.

Balzaanai.

60-aad xyyged xoxidozo baina

Zakeamin Modon Xylei somonoi Şara Azargiin hurguuli ajaar sentiaabriiin 15-naa xolşo mynee xyrter xaaltatai baina. Uşaranь jyyb gexede, xuuşan hurgagşanь dikreetne amaraltada garhan baina. Tereenei orondo ondoo hurgagşii tabixa baibaş, aimagai gegeerelei tahag xeregseenegyi. Tiin gexedenь ajaar 60 şaxuu huragşanar miil xoxidozo baina.

D. Dansoruunov.

Mangatain gegşii xariuusalgada xabaaduulxa

Xori. Çisaaniin somonoi Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi tyryylegşe Mangatain gegşe kolxoozoo unagaaxiin tuilda xyrgeed baina. Mangatain bolbol 1934 onhoo xolşo ene kolxoozoi „xytelberilegşe" jabaxa zuuraa, baga bişe xorololgiin xydelmeri xehenь eli, teed, mynee xyrter xariuusalgada xabaaduulagdangyi, xorololgiingoo xydelmerii yrgelzelheer baixa jym.

1935 onoi ybene xuriaalgiin xydelmeride, maşiinada zoriuuta muu moriduudii ygeed, kolxoozniguudaa xydelmeriden gargangyi ene kampaaniii gederg tataza, tysebee oroldoo 10 proc. dyyrgehen jym. Eneen deerhee malai xool dutaza, tyl abalgiin tysebii dyyrgeegyi hen. Gadana, yxer ba moriduudii oloor yrgyylhen baixa.

Ene buzagai jabadalaa mynee xyrter yrgelzelheer baina Jyyb gexede, mynee ybel bolood baixada, ybelei dulaalhan malai baira geze jyyş baixagyi jym. Feermede xydeldeg kolxoozniguudai ba haalişanaigaa,—yoelei bairagyi jaaza zilei yngergexe bii bde?—geze asuuxadanь tyryylegşe Mangatain bolbol garaa delgen, „xyn ygeil daa, bultadaa modo be ledxelde oşoo, xeroee modo beledxelei tysebii dyyrgeegyi xadaa xariuusaxa bolxoş"—geze xatuugaar tulan xelzerxiood huudag.

Ene bolbol Mangatain gegşiin bodoto niuuril xaruulna bişe gy? Iime tula, xorololgiin xydelmerii yrgelzelheer baigaa Mangatain gegşii xariuusalgada xabaaduulxa johotoi.

Saxilgaanai gerel.

SSSR-ei gadaada xudaldaan

SSSR-ei gadaada xudaldaanai byxii erjese 1937 onoi janvaarь-oktiaabrь harinuudta glaavna tamoozenno ypravleeniiin medeegei johoor, 2571,6 milioon tyxerigei bolhon baina. Eneenei 1936 onoixitoi zişeeleed yzebel, 312,3 milioon tyxerigeer jixe bolno gebel, yngerhen zilei ene yjede gadaadiin xudaldaanai byxii erjese 2259,3 milioon baihan baina.

Ene 2571,6 milioon tyxerigei—1447,1 milioon tyxerigenь eeksport (gadaa teeşenь gargahan zyil) ba 1124,5 milioon tyxerigenь iimport (gadaa teehee oruulhan zyil) bolxo baina.

1936 onoi ene yjetei zişeeleed xarabal, 1937 onoi janvaarь—oktaabrь haranuudai torşo soo maşiiniin iimport 89,8 milioon tyxerigeer, xara metaal—21,2 milioon tyxerigeer, syydnenyydei iimport —14,4 milioon tyxerigeer, elektromaşiina ba tereende xabaadaxa zyilnyyd—11,3 milioon tyxerigeer, mexaanikiin preedmedyyd—6,2 milioon tyxerigeer, xiimproduuktnuud—5,5 milioon tyxerigeer, xara metaalaar xegdehen zyilnyyd —4,2 milioon tyxerigeer dooşoo orohon baina.

SSSR-ei eeksport soo xydee azaxuin tovaar—30,6 proceent, azyiledberiiin tovaar—4 proceent bolno. SSSR-ei iimport soo azyiledberiiin şanartai tovaar—91,7 proceent, ba yrgen xeregselei tovaar—8,2 proceent, bolno.

Ulasxoorondiin teemede

Braziilida bolhon faşiis perevorood

Hajaşag Braziili ulasta (Urda Ameerikiin nege gyren) faşiis perevorood bolbo. Ene perevorood bolbol faşiis Germaaniiin tuxirdahaar, Braziiliiin sereg şed—plantaatarnuudai yysxehen xereg myn.

Braziili ulas bolbol Urda Ameerikiin ton tomo gyren myn. Tereenei ezelen baigaa plooşçadь bolbol Jevroopa tybiiin gazarai niuruugaar zişeelbel 85 proceenteteinь sasuu bolxo baina. Aradzonoinь too 45 milioon. Tus oronoi ekonoomikiin yndehe huuri xadaa koofiiin yiledberi myn. Gazarai bajaligii maltan yiledberildeg azyiledberi hula xygzeltetei. Ene oron baigaaliiin bajaligaar elbeg elьdin baixa tula, kapitaalta gyrenyyd tereen teeşe jixe dugtaşaldadag baina. Delxein kriizisei exilxe yjede gy, ali 1929 ondo Braziili gyrende xariiin kapitaaltan ajaar 2 miliaard doollar myngenei helgyylge xeze baigaa. Eneenhee Aangliiin kapitaal—1 miliaard 400 milioon doollar, Ameerikiin kapitaal—430 milioon doollar baigaa.

Kriizisei bolzo baixa zilnyydte, eeksportiin talaar tyryy huuriii Ameerikiin ezelze baihiinь, tereeniinь Germaani buliaan abhan baina.

Germaani bolbol Braziilitai jabuulxa gansaxan naimaaji gartaa abaa bişe, myn baha gazarai bajaligii maltan yiledberildeg azyiledberiiinь gartaa abalsahan baina. Germaaniiin fiirmenyyd bolbol Braziilidaxi xeden şaaduudta niutagai ba niiikeliiin ryydnigyydii, myn neeftь abdag istooçniguudii kontroolь doroo abhan baigaa. Mynee xadaa Germaaniiin agentuura bolbol, dirizaablь baiguulgada şuxala xereglegdedeg geliii geeşii Braziilihaa maltan abxa asuudalda jixe hanalaa tabiza baina, tiixedenь Ameerikiin Xolbooto Ştaad bolbol Braziilida geliii geeşii yiledberilexe talaar monopoliist baixa tula, tereeniii eeksportda gargaxa jabadalii zybşeedeggyi baixa jym. Gadana, Germaaniiin „Kondor" geze aviacioonno bylgem xadaa Braziilidaxi xeden aerodroomuudii eertee bexizyylze abhan baina.

Seregei xeregsel yiledberiiin oronuudai jaaşagyi şuxala serьjoonь bolxo maargaance geeşii kontroolь doroo abxa asuudal xadaa delxein udxaşanartai asuudal myn.

Braziilida Germaaniiin kolonizacioonno tysebee jabuulza baihanda Ameerika bolbol jixe soşongir baidag geeşe. Eneнь zyb, uşaranь xadaa urda Ameerikada Germaaniiin faşizmai tyşeg baiguulxa gehen jabadal Ameerikada xoxidoltoi yzegdel bolxonь medeeze.

Myn baha Japoon bolbol Braziilida kolonizaaciin poliitika jabuulzag baina. Braziilida Japoonhoo zeeze jiregşedei too 1934 ondo ajaar 173 mingan bolhon ba SAO—PAOLO şaaddaxi xybynei azalalga byrin Japoontonoi gazarta baidag.

Gadana, Braziilida Itaalihaa zeeze jiregşedei too xajad milioon tuxai bolno. Edenei dunda agitaaca xeze, tedenii eehediingee organizaacada oruulxii Itaaliiin faşiistnuud jixeer oroldodog baina.

Braziilida Giitlerei nyleeji damzuulagşad xed be gexede, „Zarybeezne neemecyyd" geze neretei germaaniiin şpioon organizaacahaa gaduur, myn Berliiinhee ygtedeg myngen zeerieer amidaran baidag „Aksioon integraliista" geze nere zyyhen nogoon samsatanai niutagai faşiis organizaaca myn bolno. Braziiliiin trockiistnuud edeeneer negen xamta xydelmeri jabuulna. Ştyrmoviigyyd—„integraliistnuudai" aarmiin gryypii generaal Pessoa gegşe tologoilno, tiixedenь uhan seregei myn iime gryypii admiraal Tvararees gegşe tologoilno.

Ene xojor gryypenyyd bolbol, generaal Fraanko gegşiin zişeegeer, braziilidaa seregei yimee beledxehen ba mynee Vaargas gegşiin yydxehen faşiis perevoroodto aktiivno tuha xyrgelsebe.

Vaargas gedeg xen be gexede, malazalii erxilegşe tomoxon bajan, 1930 ondo prezideent Lyiis gegşiin unaxada, zasagii tologoilzo orohon baina. Terenei urda tee Vaargas gegşe Rio—Graande do Syylь geze şaadai gybernaator tuşaaltai baigaa hen.

1930 ondo bolhon perevoroodoi yjede, proletariaad bolbol, podpoolьda baigaa kompaartiiin udaridalgaar ba eehediin tusgaar angiiin loozonguudtaigaar bosohon baixa jym. Tiin Sao—Paolo ba Rio de Żaneiro gooroduudtaa barrikaadanuudii bodxohon xydelmerişenei xydeleenii daraxiin tulada Vaargas xadaa agaarhaa boombodozo orohon baigaa. Xydelmerişenei xydeleen tiixede daragdahan bolboş, 1935 ondo niitiin xydeleen daxin garza, Nacionaalьna—syleelelgiin Alьjaans geze organizaacaar xytelyylen byxii oron dotoroo delgerehen baina. Xedii tiime bolboş, ene xydeleen myn xojordoxioo daragdahan ba Vaargas bolbol zigşyyritei şiryyn xatuu xemzeenyydii jabuulza, antifaşiis, antimilitariis Alьjaansiin voozdь Presteesa gegşii bariza tyrme oruu xajahan baina.

1938 onoi janvaarь hara soo Braziilida prezideentiin şine hungalta bolxo baihan geeşe. Tiixedenь, Braziiliiin kofeeine plantaatornuudai ba malazalai tomo bajaşuulai intereesii ar şalagşa Vaargas bolbol oron dotoroo seregei baidal sonos xood, antifaşiistnarii minga mingaar koncentraacioonno laagerьta xaahan bolboş. hungaltiin bolxii xylieeze teseegyi, faşiiş perevorood yiledhen baina.

(„Praavdahaa").

Şine haixan klyyb barigdaba

Zede. Gegeetein somonoi Leeninei neremzete kolxooz ene onoi oktiaabrь harada şine klyyb bariza dyyrgee hen.

Ene klyyben xojor dabxar ba eneen soonь ulaan bulan, kryzooguudai zaniaati xexe koomnatanuud bii jym. Mynee ene klyyb soogoo kolxooznuud suglarza, radioo ba pateefoon duulana.

G. Cerenei.

Hungaltii muu beledxeltei ugtaba

Xoriiin aimagai zarim somonuud SSSR-ei Verxoovno Soveedai hungaltii boloşogyi muu beledxelteigeer ugtaba.

Zişeelxede, Anaagai somonoi „Ulaan-Odon" geze kolxoozoi tyryylegşe Cerenzabai Bazar gegşe, brigaada ba halbari deegyyr agitaatornuudai jabaza agitacioonno xydelmeri jabuulxa gexedenь mori ygedeggyi baigaa. Hungagşadaigaa spiisegyydii tunxaglahan bolboş, xeden olon hungagşadai nerenyydii spiisegte oruulaagyi baihan.

Ilangajaa aimagai ceentrte' Xori ba Xezengiin somonuudaar hungaltiin beledxelei xydelmeri muu jabana. Xezengiin somonoi soveedai tyryylegşe Arsalanai ba Dunda-Xudanai somonoi soveedai tyryylegşe Zimbeejev gegşed, uçaastagai komiisanuudai tyryylegşener baihan baigaa. Tiigeed, tedener bolbol komiisiin tyryylegşener baiza şadaxa naidabarigyi zonuud baihaniinь haja medegdehen baina.

Mynee xyrter hungaltiin beledxelde goritoixonoor xydelmeri jabuulza şadaagyi baina. Iime baihiinь aikoom ba aimgyisedkoom medeze baihan aad, jaaxadaa bodoto xemzee abadaggyi jym.

Dam. Żam.

ZURAG DEERE: Ulaanarmeejec V. Jaşuixoov nojaabriiin 7-noi yder vaaxtda zogsozo baihanainь zurag (loseleeviçiin foto)

Anguuşa ybegen

Xori. Anaagai somonoi „Staalinai Zam" geze kolxoozoi geşyyn, 50 nahatai ybegen Lodon Badmiin gegşiin duralhan azaliinь agnuuri jym. Ene ybegen agnuuriiin sezoon bolxodo xyl xyngen bolşood, bytyy oi taiga sooguur zaizgaradag.

Ene zilei agnuuriiin sezoonoi exieer 1000 tyxerigei angai araha uruulxab geze doogovor xehen jym. Mynee ene ybegenei agnuuri xeheneinь dyngiinь xaraxada 750 tyxerigei produukca oruulaad doogvoroo dekaabrь soo dyyrgexeb geze xelene.

Lodon ybegen xadaa gansaxanş agnuurida jabadag bişe, kolxoozdoo xydelmerilxedee ydereingee noormii 150-200 proceent dyyrgeze jabadag jym.

Anaagai dolgin.

▽ ▽ ▽

Telefoon, telegraaf, raadioo—byxeli syydke xydelxejee baina

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin dyyrxeleer, duugaa ygelgiin dyngyyd tuxai medeeji uçaastagai komiisanuud bolbol hunguuliiin ookrugai komiisanuudta xyrgexe ba ookrugai komiisanuud bolbol telefoon, telegraaf ba raadioogoor hunguuliiin centraalьna komiisada xyrgexe baina.

Xelxiee xolboonoi aradai komisaar Beerman bolbol telefoon, telegraaf ba raadioogai aparaaduudii, stancioonno ba lineine tyxieerelgenyydii niutag niutaguud deere şalgaxii ba hungaltiin dyngyydii haadgyi jabuulxa jabadalii xangaxii xelxiee xolboonoi byxii ypravleeninuudta prikaaz gargaba.

Telefoon, telegraaf, raadioo ba xelxiee xolboonoi busa xeregselnyyd byxeli syydkedee xydelxe baina. Duugaa ygelgiin dyngyyd tuxai telegraamanuudii jamarş eelzee xylieeltegyi damzuulxa geze duradxagdahan baina.

(TASS).

Syyd

Xoriiin aimagai Ydiin somonoi Staalinai neremzete kolxoozdo xorololgo xeze baihan aradai daisad: Dabaa Dorzo Sylьtimei, Ajuurzana Balbarai, Garma Batiin, Cerendaşa Daşabalai, Dambiii Badmiin ba Dugarsab Demberelei gegşed gyrenei poliitikon kampaaninuudii, malazalai tysebii zorluuta xoroto sedxileer dyyrgedeggyi, kolxoozoi zeeri hyidxeze yrideg, kolxoozoo eldeb xarşa etegeedyyd lama, kulaaguudaar dyyrgeze, tedeentejee eblerze nege gryype bolood xorololgiingoo xydelmerinyydii xedeg baigaa.

Buriaad-Mongoloi glavsyydei nyydel kolleegi bolbol ede aradai daisad—xorotoniii gemnehen xeregii nojaabriiin 26,27 ba 28-ai ydernyydte neemel zasedaani deere xaraza yzeed, tedenii şyyxe saaziin 58-7 ba 57-11 zyiinyydei yndeheer zemetei deere olzo şiidxeheniinь: Sylьtimei, Balbarai ba Batiin gegşedii ene xoroto şaajkiin tolgoinuud baihandanь şyyxe saaziin deede xemzee—buudan alaxaar şiidxebe. Badmiin Dambiii gegşii 20 zil tyrmede xaaxa ba 5 zil soo erxiinь xahaxa, Daşabalai gegşii 15 zil tyrmede xaaxa ba 5 zil erxiinь xahaxa. Demberelei gegşii 10 zil tyrmede xaaxa ba 3 zil erxiinь xahaxa geze şiidxebe.

Dam. Żem.

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo Ş. ÇIMIITOV.

ƟƟRIINGƟƟ OBLIGAACANUUDII ŞALGALTIIN BIYROOGOOR DAMZUULAN ŞALGAGTII!

Eneenei tulada jyyn xeregteib gexede: Tanaida baihan obligaaca byxendee kaartoçkanuudii nezeed xeseg byriiin 5-5 mynge senteigeer sberkaassahaa xudaldaza abxa.

Kaartoçka byriiin nege taladanь eeriingee aadres, obog, nere aldarii ba nygee taladanь urihalamziin nere, obligaaciin noomer ba seeriii bişexe. Iigeze bişehen kaartoçkanuudii şalgaltiin biyroodo asarza ygexe gy ali porostoi gy, ali zaxidalai tiişeg şingieer pooçtoor damzuulan iime aadresaar elьgeexe:

Г. Улан-Удэ. Ул. Ленинская дом № 19 Управление Гострудсберкасс и Госкредита В.М.А.С.С.Р. бюро проверки.

Kaartoçkanuudii xaraza, şyyberiii şalgaxa şalgaltiin biyroo bolbol tiraaz byriiin hyylde tyleehegyigeer yiledegdexe bolno. Şyyberi tudaad baixadanь biyroo bolbol kaartoçka deere zaagdahan aadresai johoor sag soonь pooçtoor medeesexe baina. Xerbee aadresaa helgeed baibal eeriingee şine aadresii biyroodo erxe bişe medeesexe geze medexe xeregtei, tiixedee biyroodo şalguulxa geze daalgahan urihalamziin neriinь, obligaacanuudai noomer ba seeriii zaaza bişexe bolno.

Xerbee kaartoçkanь buruugaar ba şanar muutaigaar bişegdehen baigaa haanь biyroo bolbol şalgalta xexegyi.

Kaartoçkanuudaa pakeed soo xeze elьgeexedee, sengiinь tyleegyi (доплотное) baigaa haanь, biyroo abxagyi.

BMASSR-ei gyrenei sberkaassiin ba Gyrenei Kridiidei Ypravleeni.

ERDEM KINOO	PROGREES KINOO
Magsiimai busalga	„Zahaltada baigşad"

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь — 3-23, сельхозотдел — 7-55, промотдел — 5-07.

BMASSR-ei Azyiledberiiin Arkomaadai tipograafi

Ypolglavliit 1271